

Mirant-ho de lluny

PERE ORTÍS

He insistit sempre que, de lluny estant, els problemes que afecten la supervivència dels catalans com a poble diferenciat en el concert dels pobles lliures del món, prenen un caire més agut i cobren una entitat més retallada. Aquest factor diferencial no interessa als qui tenen el poder *de facto*, els quals fan l'indicible per impedir-lo i mentalitzar-hi tothom en contra. I, de casa estant, aquests problemes són rutina sobre la pell i els tapa la quotidianitat. Com a toc d'alerta, vegem-ne els principals.

La inconsciència dels catalans, o el tant-se-me'n-fum de molts. L'aversion als seus valors de poble, com ara la llengua, la cultura, els costums populars, les festes identitàries.

La criminalització que molts fan del nacionalisme de casa, espaterrats, enganyats, víctimes de l'autoodi, fruit d'un rentatge de cervell que dura anys i panys.

La manca de naixements de llinatges catalans, per raons d'una futilitat que esborrona i que fa presagiar la definitiva extinció d'allò que en diem «casa nostra», malgrat que les dones joves –que són la peça clau del problema– vulguin justificar-ho amb raons que tenen com a pretext la modernitat, les idees avançades, i es posin histèriques quan els ho diuen.

La dimissió de la seva llengua de part de molts davant el vingut de fora; la covardia sota l'atac verbal a casa seva, o a la seva llengua, i el rendiment d'armes al peu de l'intrús que se'n vol fer amo i que s'ha engrandit en vista d'aquesta covardia.

L'adopció de l'hedonisme en la vida i el refús dels valors que sobrepassen el materialisme del diner i els goigs del sexe.

L'acció ben estudiada i ben coordinada del govern espanyol a aprofitar aquests factors i a agreujar-los mit-

jançant l'enviament incontrolat de gent forastera a les nostres ciutats i als nostres pobles.

Davant aquest panorama pobre, trist, alarmant, bé cal que els catalans reaccionem. Un poble que veu que s'enfonsa i no li fa mal, és un poble sense dignitat, és un poble degradat.

Cal que ens mentalitzem contra allò que ens han fet creure amb una guerra (en la qual ens consideraren totalment vençuts), quaranta anys de dictadura i la subsegüent prepotència castellana.

Deixem de banda la por, el tabú sobre el nostre dret a la plena sobirania i proclamem-lo pel seu nom, sense demanar-ne perdó a ningú. Parlem-ne tan clar com parlem sobre l'alliberament de la dona. En aquest aspecte –i mal m'està dir-ho– el principal obstacle són els catalans; sempre són els catalans, el principal oponent a les llibertats i als drets de Catalunya. Són aquells de la petita i de la gran empresa, que consideren que els seus diners perillarien si ens fèiem lliures. Pensen que ja no

tindríem el mercat d'Espanya per als nostres productes. El diner és l'únic déu d'aquests; no en tenen pas d'altre; Catalunya i la seva subsistència els importen un rave; no l'han coneguda mai ni l'han estimada mai, Catalunya.

Que tinguin present, aquests, que Catalunya i el seu mercat futur han de ser considerats dintre el context de l'Europa lliure i unida. No volem fer una illa de Catalunya: ens necessitem els uns als altres, els pobles. Europa i el món seran el nostre mercat. Europa no està feta, encara; que no ens enganyin amb aquesta Constitució: l'han feta l'Europa dels poderosos i dels ben armats –res de nou. Per contra, ha de ser l'Europa dels pobles lliures; no ho perdem mai de vista. I mentre això no facin, no hi haurà assossegament ni pau. Considerem això per un moment: com els va l'economia a Lituània, a Bòsnia, a Geòrgia, a Croàcia, a Bèlgica, a Holanda? ¿Pateixen restriccions de mercat, aquests pobles petits, lliures, alguns fins fa ben poc sotmesos?

Allò que de cap manera avui no pot ser admès és això: pobles sotmesos a un altre poble, ni que sigui sota formes de llibertat. Sapiguem bé que a Espanya no hi ha democràcia per a bascos i catalans. Confiem que, a mesura que avanci la civilització i avanci el seny a Europa, això canviarà en bé. Esperem que els castellans seran civilitzats i entendran que el nostre dret a ser lliures i sobirans és exactament igual que el seu.

Guerra, revolució, trencadissa, violència, no. Diàleg i vies democràtiques, sí. Si no, pleguem. Aleshores, caldria cercar la justícia i el dret en un poderós, que, ben manegat, el trobaríem. Allò que no podem fer els catalans és «deixar-ho estar». ♦